

ادبیات عمومی مجموعه سی

هفته‌ای سیاسی، علمی و ادبی غزته در

جلد : ۲

سنه : ۲ ۱۴ ربیع الاول ۱۳۳۶ هجری ابرتسی ۲۹ کانون اول ۱۹۱۷ نويسر و ۱۷-۴۸

آتی

ادبیات عمومی مجموعه سی، سنه باشندن ابتداء، بیوک، نریه، کوزل وایی ابریومی غزته ایله، «آتی» ایله برلکده وظیفه حیثیتک ایفاسنه دوام ایده جکدر. «آتی»! بومکمل و احتیاج زمانه اوفقی غزته، مجموعه من هیئت تحریریه سنک برزاده فعالیت و اجتهادیدر. رساله من، بریومی غزته احداث ویا تولید ایتدی دیرسهک یا کاشلوق ایتش اولمیز.

آتی، حاشا، بیوک بر پروگرامله، بیکارجه وعد ایله اورتیه آتیلیور. وعد ایتیه جک، یالکیز ایش کوره جک، خدمت ایده جکدر. اقوال دکل، فعلیات. ایشه شعار من بودر. غزته، سائر رقاسنه پک بکزه میه جک، شیمیدین عقله کلز بر طرز نوینده عرض دیدار ایده جکدر. آتی کله سی، بر مبهمیت اولفله برابر نه لر وعد ایدیورسه، «آتی» غزته سی ده، عینی پرده احتیاج آلتیدن، شا کر توجهاتی اولدیغمز قارئلره - که بتون ملتزم دیعکدر - بر جوق تجدیدات محافظه کارانه، برخیلی انقلابات فکریه حاضر لیور.

کافه اساتید ادب و حکمت، برخیلی رجال و ارکان سیاست، جلال نوری بک ریاست تحریریه سنده عرض خدمت ایده جک اولان بوجریده حیثیت معاونت بیوره جقلردر. قارئین ذوی الاحترامدن ده توجه و مظاهر تلر بکارز. والله الموفق بالخير.

اجمال افکار

بزه ارباب هل وعقد

دنیا نك مان هریرنده بر انقلاب انسانی اولیور. روسیه کي مستبد مملکتلر ده موقراسی به سلوک ایدیورلر. انگلتره ده بر ارتجاع باش کوستردی. جهانك اك قدیم پارلمنتوسی حقوق خریه سنی

خسته ایکن بویله بر او به راسیون نتیجه سی رها بولدی دیه ، بر مثانه عملیه سی اجرا ایدلسون . خایر ! زوالینک دردی مثانه سندن دکل ، برونندن ، اجهزه انقیه سنده کی آختاپو بدن ویا کوزنده کی پرده دن ! یا خود تبدیل مقام ایدلم : زوالی تعب عصبی به ، نوراسته نی به او غرامش ، آل آباق طو میور ، اویقو قاجش ، خیالات و اوهام بیچاره بی تعذیب ایتکده . بوکا نه علاج ویریلیور ، بیلیر میسکر ؟ کوزلری تطهیر ایدیچی بر مقدار سولفات دوزه تی . خلق ، بزده ارباب عقد و حاک النده ، آنک بد تربیتنده بر ودیعه در ، یوقسه ، آنک پیشگاه جدالنده بر عنصر خصومت و رقابت دکلدر .

خلق ده ، اولیا و اوصیای ملت ده ، جمعیت بشریه داخلنده کی وضعیت و موقع لر بیامیلدر لر . اگر زمام اقتدار عوامه ویریلیور سه روسیه ده کی کبی بر فوضی ، بو عجمیلکک غایت سزا بر جزای اولور . مصالح عامه نك اداره سی ، صداقت و اختصاصه منوطدر که بو ، خلقده بولو نماز . خلق ، نصل طبیب و قیودان ، هیأت شناس و ریاضی دکلسه سیاسی و اجتماعی ده دکلدر . نه به خلقه سیاسیلاک اسناد ایدیلیور ، بوقابلیت موجود عد ایدیلیورده ، مثلاً ، [ایسن] ک دوشوندیکی کبی خلقک قیودانلخنه قناعت ایدلیور ؟ بر مرض عادینک تدوینی ایچون ، نه دن ، ارباب اختصاصه مراجعت ایدلسون ده ، بر مرض عامک تشفیه سی ضمننده انسان کنیدیسی بویله بر احتیاجدن وارسته بیلسون ؟ خلقه ، رشد و صلاحندن ، صلاحیتندن بحث ایتمک ، آکا عادتاً فنالق ایتکدر . بز قارشیمزه جیقان فن طبک امیسی برخسته به : - سن ، طبیبه مراجعتدن بری و وارسته سک ، بیلدیگک کبی کنیدیکی تدوی ایت ؛ می دیورز ؟ او حالده ، نه دن ، بوبدییه و متعارفه بی خصوصات عامه ده تطبیق ایتیه لم ؟ بز بر روسیه ده ، دیکری آلمانیا ده ایکی انقلاب اساسی و جذری اولفده در . روسیه ده سوز ، آباق طاقمنه ویرلدی . آلمانیا ده ایسه ، سوز قاریشقی حقینه ، خلقه ، لکس آنک اهل شوراسنه ، ارباب حل و عقدینه ، متحیرانه اعطا ایدلدی .

ایکی تجربه ، پیشگاه مقایسه مزده ، جریان طبیعیتی ~~تجرب~~ ایدیور . آلمانیا ده عالمانه بر انقلاب اولپور ، روسیه ده جاهلانه بر اختلال . روس اختلالی ، ۱۷۸۹ فرانسر اغتشاشاتنه بیوسته اولدی . آلمانیا انقلابی ایسه بیوک - بریتانیا ده موقراسیدک رعشه سز تقریرینه منتهی اولان اصلاحاته طوغری کیده چک کبی کورینور . بزم ایسه موقع سز بتون بتون بشقه در . بزده ده موقراسی ؛ آریستو قراسی غوغامی دکل ، ذهنیتی بیله یوقدر . بزم کوره جکمز ایش ، عنعناتر دائره سنده طبقه علیا سز دیک اولان ارباب حل و عقد و وظیفه و صلاحیتنی خاطر لقی ؛ عوامه ده بو کسملک ، بیومک طریق لر بی وچاره لر بی کوستر مکدر .

بشکطاش ۲۲ کانون اول ۱۹۱۷

مهمل نوری

ترکیاده ثروت معدنیه

ترکیاده ثروت ارضیه شمعی به قدر مکمل بر صورتده تدقیق ایدلماشدی . فقط بو کونه قدر یاپیلان سطحی تحریات بیله ترکیانک هر نوع و جنسندن معادن ایدن زنکین آراضی به مالک اولدیغنی کوستر مشدر . مثلاً آسیای صغرا ده ۱۰۰ الی ۱۵۰ کیلو مترولق هر هانکی بر آراضی ده آتیموان ، قورشون ، کوش ، باقیر ، چینقو ، آرسنیک کی مهم معادن جوضه لرینه تصادف اولیور

فقط بونلر آلمان، اوستریا، فرانسه، انگلیز، فلنک کی شرکتلرک مالک اولدقلری امتیازاته رغماً بتون مملکتک ثروت معدنیه سندن استفاده اولانه مامقده، امتیاز طلبی، یالکز بر آلمی، صاتم معامله سی حالنده تالقده در. دیگر طرفدن وسائط نقلیه ایله کافی درجه ده بیوک فرونلری تسخین ایده جک مواد احتراقیه نك فقدانی ترکیاده معدن ایشلرینی اشکال ایتکده در.

مملکت، کافی درجه ده قوق کموری حاصل ایتدیکندن، عمومیتله اودون استعمالی لازم کلیور بوجهته ترکیاده اورمان مسئله سی مسائل معدنییه تماس ایتکده در. برده معادن اخراجنده چالیشمغه قابلیتلی ای عماله یوقدر. معدن اوجاقلرنده چالیشان عماله بر مجبوریتدن دولایی بر مدت موقته ایچون چالیشیرلر. و صکره ترک ایدرلر. بوجهته تشبثات صناعیه اکثریا عقیم قالیور. ترکیا، کندی ثروت معدنیه سندن استفاده ایتک ایچون سرمایه یه وزمانه محتاجدر. برلی سرمایه شمعی یه قدر بیوک بر رول اوینایه مامشدر. اجنبی سرمایه لر، بعضی مشکلاته رغماً، جهان بازار معدنی سنده بیوک بر رول اوینایه بیلیر. بحر عیاه ساحلنده Heracle = زونقولداق ده معدن کموری اوجاقلری بولمشددر. بومعدن هر سنه ۷۰۰۰۰۰۰۰ طون کمور ویرمکده در. دیگر حوضه لرده کافی درجه ده استثمار = Exploiter ایدلامشدر. لیغت = Lignite حوضه لری حائر اهمیت دکلدرلر.

همان هر طرفده دیمیر معدنی، موجود سه ده وسائط نقلیه ایله مواد احتراقیه نك فقدانسندن استخراج ایدیله مکده در. ادرنه ولایتی داخلنده (صاما قووجق) دیمیر معدنی ۶۰۰۰ طون ویرمکده در. آیدین ولایتی داخلنده (بش پارق) ده مهم دیمیر حوضه لری موجوددر. یوراده سطح ارضده بیاه دیمیر معدنه تصادف اولنیور. طربزون ولایتی داخلنده کی (اسکیشهر) ده یوزده ۳۰ الی ۷۰ (مانغانز) ی احتوا ایدن معدنلره تصادف ایدلدیکی کی آطنه، حلب، بیروت، شامده دخی عین حال کورلمکده در. سنوی دیمیر حاصلاتی ۳۰۰،۰۰۰ طون در.

بوکون اک بیوک اهمیتی حائر اولان باقر معدنی بتون (اسیای صغری = آناتولی) ده مبدولاً موجود بوالخاصه دیار بکر ولایتی داخلنده اسکیدن بری اخراج ایدلمکده در. بومعدنلری ایشله یین حکومت نامه چالیشان خصوصی شرکتلر در. بومعدنلر ۳۰٪ باقری احتوا ایتکده در. (ظوقات) جوارنده دخی ۵۰٪ باقر اعطا ایدن اوجاقلر و طربزونک شمالنده (قالاباق) ده و متعدد دیگر ولایتلرده یک چوق باقر معدنلری موجوددر.

سیملی قورشون plomb argentifere اگر ای استثمار ایدیله جک اولورسه یک چوق مقدارده بولور. بوجوهر منابعنک اک مهمی اولان آیدین ولایتی داخلنده کاش (بالیا) معدنی ۱۹۱۱ و ۱۹۱۳ سنه لرده وسطی اوله رق ۱۴۰۰۰ طون قورشون اعطا ایتشددر. بو حوضه لرده بشقه قونییه ولایتی داخلنده (قره حصار) و (بلغار طاغی) معدنلری موجوددر که صوکنجی حکومت طرفندن ایشله دلمکده در. قورشون و یوزده ۱،۵ الی ۳،۵ کوشی احتوا ایتکده در.

آیدین ولایتی معدن خصوصنده اک زنکین حوضه لره مالک در. آیدینک شمالنه طوغرو بولنان آراضیده آنطالیا و فنیکه ساحلارنده یک زنکین آنتیموان، قروم، مانغانز، کورکورت، چینقو معدنلرینه تصادف اولومشددر.

کورکورت معدنی (آیدین قصبه) نی دیمیر یولی استقامتمنده بولتمکده در. سنوی حاصلاتی ۳۰۰۰۰۰ طون ایدله غیرت ایدله مکده در.

آناطولیده دنیانك اك زنكین عد اولته جق (جیوا) معدنلری موجود ایسه ده حقیله استفاده ایدله مکده در . اك بیوکی (طوربالی) حوالیسنده کی (قره برون) جیوا معدنی در .

ترکیانك مختلف محالرنده مثلاً (تیره ، آیدین و طوربالی) حوالیسنده (آرسنیک معدنی) موجود اولدینی کی آنقره و موصل حوالیسنده ده آلتون معدنلرینه تصادف اولتمده در .

ترکیاده (پترول) منبعلری ده موجود در . آوروپای ترکیده « تکفور ظاغی » = Rodosto ده و آسیای ترکیده عجم حدودنده « کرکوک و منده لی » = Mendili آره سنده . . . کیلومتر و وسعتنده بر منبع موجود در . عراقك پترول منابعدن حقیله استفاده ایدله بیلیمی بونلرك بغداد خطنه التصافنه وابسته در . دیگر حاصلات معدنیه ایچون اولدینی کی وسائط نقلیه فعدانی ، پترول استحصالاته سگته ایراش ایتمکده در .

دوات عثمانیه (طوز) خصوصنده ده پك زنکین در . ۱۸۸۱ ده صدور ایدن براراده اوزرینه طوزلر دیون عمومیه طرفندن استثمار ایدلمکده در .

آسیای صغرانك هر طرفنده خصوصیه سواحله هرمن اوجاقلری موجود در . ترکیاده بیاض ، سیاه ، قرمزی ، پنبه رنگلی کوزلکاریلله مشهور هرمنلر استخراج اولتمده در . بعض اوجاقلر اسکیدن رومالیلر طرفندن ده بیلنمشدی .

عراقده آسفالت Asphalte اوجاقلری موجود اولدینی کی (دگیز کوپوکی) = Iécume de mer قروم ، لیطوغرافیا طاشی اوجاقلری ده وارد در .

فقط بو اوجاقلر اوزاق محالرده بولندقلری جهته اکثریا جوهرك نقلی ، بارکیر ، قاطیر کی حیواناتله اجرا ایدلمکده در .

تورک کرک متشابه داور

(« باربار » کلمه سنك اهمیت تاریخیسی)

(باربار) کلمه سی اولاً قدیم یونانیلر طرفندن استعمال اولنش برکله اولوب هم صفت و هم اسم خاص اوله رق قوللانیلیر ایدی . صفت اوله رق استعمالی اول امرده بالخاصه صوت و صدایه مخصوص اولوب (سرت) ویا (قابا) مقامنده : (باربار برصددا) ، (باربار برشیوه لسان) ، (باربار بر صورت تلفظ) تعبیرلری قوللانیلیر ایدی . تورکجه ده (باربار باغیرمق) تعبیرنده کی (باربار) کلمه سی ایله یونانیلرك اوکجه لری قوللاندقلری (باربار) کلمه سی هم معنادر [۱] . حتی (اومره) Homère آثارنده (قاریا) Carie [ایدین ولایتنده متشه قضاسی] اهالیسندن اولوب یونانی اولمایان و یونانستانه چالشمغه کلرک لسان یونانی بی فنا وقابا بر صورتده تلفظ ایدن قاریالیلرك طرز تلفظلری [۲] بو تعبیر ایله توصیف ایله مشدر [(سترابون) ده (باربار) کلمه سنه مراجعت] .

بعده یونانیلر حقیقت حالده پك لطیف اولان لسان یونانینك غیری لسانلری و بو لسانلره منسوب اولان کلمه لری بوصفته توصیف ایتمکه باشلادیلر : (باربار بر لسان ویا لسانلر) ، (باربار برکله) کی . علم اولیق اوزره یونانیلر یونانی کندی عرقلرینه منسوب و یونانی اولمایان باشجه ملل واقوامه

[۱] لهجه عثمانیده (باربار) کلمه سنه مراجعت .

[۲] زمانمزده آناطولی خرسیتیانلرینك روحیه بی تلفظ ایتدکلری طرزده .